

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

1327198

7/41491 GK 106
7/45092 GK 155
7/45261 GK 160
7/45263 GK 160
12 Temmuz 2021
7/45347 GK 163
7/45348 GK 163

.../.../2021

7/45349 GK 163
7/45346 GK 167

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/46138 - 46145 GK 16

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

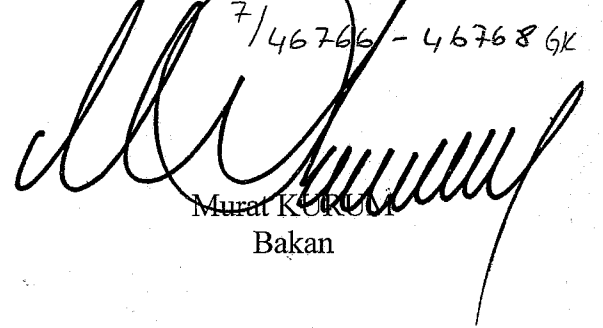
7/46288 - 46291 GK 1

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46488 - 46489 GK 17

7/46628 - 46629 GK 1

7/46766 - 46768 GK

Murat KURUM
Bakan

7/43965 GK 137

EK:

-Liste (7 Adet, 10 Sayfa)

-Cevap Yazısı (121 Adet, 247 Sayfa)

7/44313 - 7/44314 GK 142

7/44642 GK 151

7/44885 GK 151

7/44971 GK 154

7/45152 GK 159

7/45257 - 45258 GK 160

7/45464 GK 164

7/45628 - 45629 GK 167

7/45842 - 45854 GK 168

7/45873 GK 168

7/46137 GK 169

7/46418 - 46421 GK 172

7/46941 GK 178

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ KENANOĞLU'NUN
TBMM 7/46150 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI

7/46150
5x 16g

SORULAR:

Marmara Denizi'nin yüzeyini kaplayan ve İstanbul'dan Gemlik'e, Erdek'ten İzmit'e hemen her sahilinde görülen müsilajı (deniz salyası) deniz canlılarının yaşamını tehdit etmesinin yanı sıra insan sağlığına etki edebileceği endişesi yaratmıştır.

Balıkçıların üç aydır sorun yaşamasına neden olan ve müsilaj adı verilen "deniz salyası" olarak ta bilinen kalın örtünün sebebini uzmanlar daha arıtılmadan atılan atıklara bağlamaktadır.

Büyük oranda arıtılmadan denize bırakılan atıkların yarattığı deniz salyası nedeniyle sahilleri kaplayan beyaz örtünün, balık ağlarını tıkaması nedeniyle balıkçıların balık tutamamasına, tutulabilen balıkları yemenin ise güvenli olup olmayacağı konusunda da tartışma yaşanmaktadır.

Bilim insanları, deniz salyasının oluşmasında başka nedenlerinde olduğu, küresel ısınma kaynaklı yükselen deniz sıcaklıklarının durumu kötüleştirmiş olabileceğini de söylemektedir.

Deniz salyasının (müsilajın) Marmara Denizi'nde 30 metreye kadar çöktüğü tahmin edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak, Marmara denizinde oluşan deniz salyasının önlenmesi için bir politikanız var mıdır?
- 2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak, Marmara denizinde oluşan deniz salyasının temizlemesi için bir çalışmanız var mıdır?
- 3- Marmara denizi sahillerinin deniz salyası ile kaplanması, arıtma tesislerinin yetersizliğinden mi yoksa denetimsizlikten mi kaynaklanmaktadır?
- 4- Arıtılmadan Marmara denizine bırakılan atıkların, derin deniz deşarjı ile Karadeniz'e gideceği beklentisinin bu kirlenmeye etkisi var mıdır?
- 5- Marmara denizinden geçen tüm gemilerin atıklarını denetleyen bir mekanizma var mıdır?
- 6- Marmara denizi çevresinde bulunan bütün fabrikaların arıtma tesisleri var mıdır?
- 7- Marmara denizinin böyle bir kirliliğe maruz kalmasında Bakanlığınızın uygulamaları nedeniyle sorumluluğu bulunanlar hakkında soruşturma açılacak mıdır?
- 8- Marmara denizi böyle bir tehlikeli ile karşı karşıya iken bakanlığınız neden harekete geçmemektedir?

CEVAPLAR:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak Marmara Denzinde oluşan deniz salyasının önlenmesi için 22 Maddeden oluşan “Marmara Denizi Eylem Planı” hazırlanmış olup, 06.06.2021 tarihinde Marmara Denzine kıyısı olan tüm illerin üst düzey yöneticileri ile imza altına alınmıştır. Söz konusu eylem planı çerçevesinde çalışmalara süratle başlanmış olup, Marmara Denzindeki deniz salyasının ortadan kaldırılması için gerekli tüm çalışmalar ilgili kurum/kuruluş ve yerel yönetimler ile koordineli bir şekilde yürütölmektedir.

Ayrıca, Marmara bölgesinde kirliliğın azaltılması ve izleme çalışmalarının yürütölmesi amacıyla; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sanayi odaları ve STK'lardan müteşekkil Koordinasyon Kurulu; Marmara Belediyeler Birliğı bünyesinde ise Bilim ve Teknik Kurulu oluşturulmaktadır.

Marmara Denizi'nin tamamını koruma alanı olarak belirleme çalışmaları başlatılacak, 2021 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Yaklaşık 1000 kişilik bir ekiple, 25 adet deniz yüzeyi temizleme teknesi, kirlilik dağılmasını önlemek için bariyer serme tekneleri ve 18 destek botu ile temizleme çalışmaları başlatılmıştır.

Acil müdahale kapsamında 08.06.2021 tarihinde 7/24 esasıyla Marmara Denizi'ndeki müsilağın temizlenmesine yönelik deniz yüzeyi temizleme araçlarıyla başlatılan temizlik çalışmaları, bir seferberlik anlayışıyla tüm kurum/kuruluşlar, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların katılımıyla 15 bölgede (Kadıköy/Caddebostan, Tuzla Tersane, Yenikapı Açıkları, Kartal Sahilboyu, Maltepe Dolgu Alanı, Beylikdüzü/Gürpınar Sahili, Kurbağalıdere, Pendik Sahilboyu, Kocaeli Körfez, Bursa Gemlik, Balıkesir Bandırma, Çanakkale Marina Bölgesi, Çanakkale Gelibolu, Yalova Aksa Önleri ve Yalova Tersaneler Bölgesi) devam etmektedir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanması da yapılmaktadır. Bu planlama yöntemi ile çevresel açıdan daha riskli tesislerin daha sık denetlenmesi sağlanmaktadır.

Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için

tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Ayrıca fiilin diğer kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunulmaktadır.

22.06.2021 tarihi itibarıyla Marmara Denzine kıyısı olan illerimizde çevre denetimleri devam etmekte olup su kirliliği konusunda Bakanlığımızca 3.423 denetim gerçekleştirilmiş, yapılan denetimler kapsamında 1.599 atıksu numunesi alınmış ve toplamda 92 adet ceza ile 11.008.479 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Ayrıca son 5 yıl içinde Marmara Denzine kıyısı olan illerde su kirliliği konusunda mevzuat hükümlerine uymayan işletmelere 528 adet ceza ile 49.515.168,00 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Ülkemizde, gemilerin normal faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların yönetimi, Uluslararası Denizcilik Örgütü tarafından yürütölen ve Ülkemizin de 1990 yılında taraf olduğu, “Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi Sözleşmesi” (MARPOL 73/78 Sözleşmesi) kapsamında hazırlanmış ve 26/12/2004 tarih ve 25682 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olan “Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğı” kapsamında yürütölmektedir.

Bahsekonu Yönetmelik hükümleri gereğı; atık alım yükümlöleri; gemilerin ürettiğı atıklar ile yük artıklarının alınmasına hizmet edecek yeterli kapasite ve teknik donanımına sahip atık kabul tesislerini kurmak zorundadırlar.

Bakanlığımızca yapılan denetimleri uzaktan ve sürekli izleme sistemlerini ölkemize yaygınlaştıırma ve bu izleme sistemlerinin yönetimleri ile ilgili faaliyetler yürötmekte olup, Marmara Denizi’nin müsilağ durumu nedeniyle bu deniz ve kıyı bölgelerinde çalışmalar yoğunlaşmış durumdadır.

Marmara Denizi’ne kıyısı bulunan illerde, toplamda 170 adet kıyı tesisi ve 19 adet lisanslı atık alma gemisi ile gemilere atık alım hizmeti verilmektedir. Kıyı tesislerinde kurulu bulunan atık kabul tesisleri ile lisanslı atık alım gemilerinin verdiği hizmetler Bakanlığımız ve ilgili İl Müdürlüklerimiz tarafından düzenli olarak denetlenmektedir.

Bakanlığımızca geliştirilen Gemi Atık Takip Sistemi ve Mavi Kart Sistemi ile deniz araçlarının atıkları kayıt altında tutulmakta ve 7/24 online takip edilmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızın 06.06.2011 tarihli ve 51662 sayılı yetki Devri Genelgesi ile Türkiye'nin yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi için yetki devri yapılan kurumlar ve bu kurumlarca yapılacak iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Buna göre; deniz yetki alanlarında 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi ve aynı Kanunun 24 üncü maddesi hükmüne göre idari yaptırım kararı verme yetkisi; Liman Başkanlıkları, Sahil Güvenlik Komutanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir. Buna göre Marmara Denizi'nde, yetki devri yapılan tüm kurumlar tarafından düzenli olarak hem havadan hem karadan denetim gerçekleştirilmektedir.

22/03/2015 tarih ve 29303 sayılı Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği (SAİS) ile kurulu kapasitesi 10000m³/gün ve üzeri olan ülke genelinde 313 atıksu arıtma tesisi deşarj suları Bakanlığımız tarafından 7/24 anlık olarak izlenmektedir. SAİS Tebliği'nde 16 Temmuz 2019 tarihinde yapılan değişiklik ile mevcutta 10.000 m³/gün ve üzeri kapasiteli arıtma tesisleri için zorunlu olan SAİS uygulaması, daha düşük kapasiteli tesisler için (5.000 m³/gün ve üzeri) zorunlu hale getirilmiş ve bu tesislere kurulum için 2 yıllık geçiş süreci tanınmıştır. Bu izlemelerle büyük atıksu arıtma tesislerinin uzaktan denetimi sağlanmaktadır. Marmara Denizine kıyısı olan illerde toplamda 92 adet SAİS tesisi bulunmaktadır.

Bakanlığımızın yürütücülüğünü yaptığı ulusal deniz izleme programı (Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)) verileri kapsamında Marmara Denizi'ndeki oksijensizlik durumu görülmüş ve durumun analizinin ortaya konulması için "*Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesinin*" birinci aşaması 2017 yılında yürütülmüştür. Proje ile ilgili bilgiler başlangıç ve kapanış çalıştayları ile bölgede sorumlu olan yerel yönetimler ve Bakanlıklarla paylaşılmıştır. Kısa sürede tamamlanan Faz I projesinin ikinci aşaması olan ve ek gözlem ve verilerle daha doğru sonuç ve yargılar sağlayacak olan FAZ II ise 2021-2022 yıllarını kapsayacak şekilde başlamıştır.